

16 באפריל, 2020

מיזם משותף משרד החקלאות ולקט ישראל במגזר הבדואי בנגב

לקט ישראל הוא ארגון פלורליסטי המחלק מזון לכל המגזרים והקהילות באוכלוסייה.

החברה הבדואית מצויה בתחתית המדדים הכלכליים והחברתיים. מרבית מהישובים הבדואים מדורגים במדד הסוציו אקונומי 1 ולרבים מהאוכלוסייה יש קושי בנגישות למזון בכלל ולמזון בריא בפרט.

במהלך 4 השנים האחרונות, התקיימו שני מיזמים משותפים של משרד החקלאות ולקט ישראל, מטרתם היא לשפר את מצבה הכלכלי והחברתי של האוכלוסייה הבדואית באמצעות פיתוח יוזמות בקרב הקהילה הבדואית וצמצום פערים תעסוקתיים, תזונתיים וכלכליים. מסמך זה הינו הצעה למתווה של מיזם משותף נוסף. המבוסס על התוכנית:

1. העסקה של פועלים מהפזורה הבדואית בפעילות קטיף (בעיקר בדרום הארץ).
2. חלוקת מזון ל-10 מרכזי חלוקה.
3. עריכת 15 סדנאות בנושא תזונה נבונה מותאמת לקהילה ולתרבות הבדואית.
4. חשיפת הפעילות במגזר הבדואי, בקרב מקבלי החלטות, לאוכלוסייה הכללית.

להלן התוכנית המוצעת ופירוט התקציב לתוכנית זו.

זוכה אות
הנשיא להתנדבות

פירוט התוכנית

תעסוקה:

- כ-21 פועלים יקטפו יבול חקלאי באיזור הדרום וכך נאפשר תעסוקה לפועלים מהמגזר שהינם בין היתר גם הנהנים מהתוצרת שתחולק להם. באופן זה, תגדל כמות היבול החקלאי שייאסף ויועבר למרכזי החלוקה בפזורה הבדואית. (הכמות היא על פי המפורט ברצעה מטה)
- רכב ייעודי, להסעת הפועלים מדי יום למקום הקטיף וחזרה ליישוביהם.
- רכז שטח ייעודי, שיטפל בכל הקשור לפעילות זו: יגייס שדות לקטיף, ילווה את הפועלים בעבודתם בשטח, יטפל בכל הלוגיסטיקה הנדרשת מול החקלאי, מול הפועלים ומול התפעול בלקט ישראל.

לוגיסטיקה:

- משאיות יובילו את היבול שנקטף מהשדות למרכז הלוגיסטי.
- במרכז הלוגיסטי היבול ימוין וייארז. לאור דרישות בתקופה הנוכחית של משבר הקורונה, ובשל שינוי צורת התפקוד של מרכזי החלוקה, עולה צורך לחלק את התוצרת בארגזים משפחתיים (להבדיל מחלוקה בדולבים). דרישה זו מחייבת היערכות מיוחדת של כ"א לאריזה, ורכישה של ארגזים למטרה זו.
- התוצרת תועבר על ידי משאיות של לקט ישראל לעמותות/מרכזי החלוקה בפזורה הבדואית על פי מפתח החלוקה הנהוג.

מרכזי חלוקה/עמותות:

- מתוך הצרכים של עוני עמוק שקיים בשטח ומתוך התקציב המוצע, מספר נקודות החלוקה יעמוד על 10 מרכזי חלוקה.
- במיזם שהסתיים בחודש דצמבר 2019, ובהמשך החלוקה שנעשתה עד היום התוצרת מחולקת לעמותות/מרכזי חלוקה ביישובים הבאים: תל שבע, רהט, ערערה וחורה.
- מרכזי החלוקה הנוספים יבחרו על ידי לקט ישראל בשיתוף משרד החקלאות. מרכזי החלוקה מתבקשים לענות על כמה תנאים בסיסיים כדי לאפשר חלוקה יעילה ונכונה:
 - גישה למשאית: יכולת גישה לנקודת הפריקה למשאית גדולה:
 - בפזורה: כביש סלול.
 - בערים יכולת עצירה ופריקה שלא נוגד את החוק (לא אדום לבן, לא חוסס את הכביש, רחוב מספיק רחב).
 - תשתיות: מקום מקורה/ מוצל. עדיפות למבנה ועדיפות לסוג כל שהוא של קירור (מזגן או חדר קירור).
 - אחריות ושיתוף פעולה: איש קשר שאחראי על החלוקה בכל ההיבטים:

- מחלק לפי הנוהל רק לנזקקים בחלוקה מסודרת ומכובדת.
 - אחראי על הציוד של לקט ישראל – דולבים וארגזים.
 - משתף פעולה עם נהגי החלוקה : עונה לטלפון ונמצא בשעת קבלת התוצרת).
 - מדווה באופן שוטף על ההתנהלות, הצרכים שעולים מהשטח.
- במהלך תקופת ההתקשרות יחולקו כ-750,000 ק"ג ירקות ופירות למרכזי החלוקה/עמותות על פי מפתח חלוקה של לקט ישראל.

בקרה וביקורת:

לקט ישראל, כארגון גג הדואג לפעילות השוטפת מול העמותות אותן הוא משרת נמצא בקשר הדוק ורציף עם העמותות. לצורך זה עורכים בקרי השטח של מחלקת תזונה ובטיחות מזון ביקורות וביקורים בעמותות באופן שוטף:

- **ביקורת בטיחות מזון:** ביקורת ייעודית לבדיקת עמידה בנוהלי בטיחות המזון. תיעוד וסיכום הביקורת כולל המלצות לשיפור, במידה ויש, נשלחים לעמותה בדואר לצורך שיפור תהליכים.
- **ביקורת חלוקה:** כוללת ביקור בשעת החלוקה, התאמת השטח לדיווח והקפדה על האתיקה והשוויוניות בחלוקה.
- **ביקור מנהלתי:** ביקורים מנהלתיים שנועדו לשמירה על קשר רציף עם העמותות.

תזונה:

הפעלת סדנאות תזונה לחיים במגזר הבדואי:

- סדנאות בנות 4 מפגשים במהלכן נחשפים המשתתפים לעקרונות ולידע בנושאים הקשורים לתזונה נבונה בתקציב מוגבל, בשילוב עם תכנים הנוגעים להתנהלות אישית ומשפחתית מותאמת לתרבות ולהרגלי הצריכה.
- המשתתפים חווים הכנת מאכלים משותפת ואכילה בצוותא, ולומדים הרגלי תזונה בריאה וצרכנות תזונתית, וכיצד להכין למשפחותיהם ארוחות מזינות, טעימות וזולות.
- הסדנאות, פרי פיתוח מקורי של מנהלת תחום התזונה ובטיחות המזון של לקט ישראל, מועברות על ידי תזונאית מוסמכת מהמגזר המכירה את האתגרים, התרבות והצרכים של האוכלוסייה.
- מתוך הנסיון בפעילות הסדנאות שהתקיימו במיזמים הקודמים עולה כי: אוכלוסיית המגזר 'צמאה' לידע בנושאים הקשורים בתזונה ובריאות. זוהי אוכלוסייה שמעולם לא קבלה מענה או התייחסות לנושאים אלו באופן מסודר. המפגשים עבור הנשים מהווים מקום בו הן יכולות להתאוורר ממטלות היומיום ומהקשיים הסובבים אותן ומהווים חוויה חברתית עבורן. בסדנא מושם דגש לנושא העצמה וביטחון עצמי, ההבנה שידע זה כוח.

יחסי ציבור וחיפה :

כחלק מהמסקנות והתובנות שעלו מהמיזם הקודם, יש לשים דגש לחשוף את המיזם המשותף. קהלי היעד יהיו: ראשי הרשויות שבהן מתקיימת הפעילות, ראשי הרשויות במגזר הבדואי בכלל, מקבלי המזון להבנה מי עומד מאחורי המיזם, מקבלי החלטות והציבור הכללי.

- לצורך כך תיעשה עבודת יחסי ציבור שוטפת במהלך השנה להביא לתוצאות הרצויות. לאחר יציאתו של המיזם לפועל, תגובש תוכנית עבודה שנתית על ידי נציגי לקט ישראל, משרד החקלאות ומשרד הח"צ של לקט ישראל. (הכוללת חיפה תקשורתית, חיפה ברשתות החברתיות וכד').
- בכל מרכז חלוקה/עמותה יוצב שלט גדול המתאר את המיזם ושיתוף הפעולה בין הגורמים.
- מדי רבעון, מרכזי החלוקה וראשי הרשויות המקומיות יקבלו עדכון משותף על הכמויות, והמגוון שחולק להם במהלך התקופה.
- אחת לרבעון, יעלה עדכון בעלון האלקטרוני הפנימי של משרד החקלאות, המתבסס על מידע וחומרים שיועברו מלקט ישראל כמו כן, פרסום באתר המשרד ובפלטפורמות נוספות.
- מחקר מלווה: מטרת המחקר הינה לבחון את התפיסות והעמדות של המשתתפים בתוכנית חלוקת המזון, תעסוקה וסדנאות התזונה בקהילה הבדואית. זאת על מנת לבחון את מידת השפעתה של התוכנית על הרגלי הצריכה, על תזונתן ובריאותן של המשפחות המקבלות, יעילות סדנאות התזונה, השפעת התעסוקה ו/או העמדות של האוכלוסייה הבדואית בכל הקשור עם הפעלת התוכנית ומטרותיה. (פירוט בהצעות המצורפות).

מצ"ב נספח תקציבי למיזם